

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetőknek másnak kell árasztani.
 A lap megjelenik minden szombatkor.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák u. 8.
 A lap szellemi részét illető
 közlemények közzétételük.
 Hirdetők vissza nem adódnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 A lap anyagi részét illető közle-
 menyek az előfizetési penzek közzétételük.
 Kiadóhivatal: FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KOZÖNSEGENEK HETILAPJA.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek“ f. évi február hó 1-én kilencedik évfolyamának első negyedébe lép s a mily szerényen és öntudatosan tekinthet vissza múltjára, ép oly szerényen és bizalommal tekint a jövőbe.

Két kötelességet vállalt a múltban magára s ezt a két kötelességet lelkiismeretesen fogja a jövőben is teljesíteni.

E két kötelesség: **a tárgyilagossággal s a valódi szabadelvűség hirdetése.**

Két cél tűzött ki maga számára a múltban s e két célnak az elérésére szenteli minden erejét a jövőben is.

E két cél: **a község és a társadalom egészséges fejlődésének az előmozdítása.**

E két kötelességet teljesítve, e két cél felé törekedve, a „Közérdek“ mindenkor és mindenki szemben megtartotta a jó ízlésnek, a tapintatnak s az irodalmi műveltségnek a hangját, s ezt a jövőben sem fogja megváltoztatni. Eppen azért Ujpest lakosainak csak olyan érdekeikért emeli fel szavát, amelyek jogosak, méltányosok s a közjó érdekében nem ütköznek; s éppen azért a kellő értékre szállít le minden jogtalan igényt, minden érdek sugallt ténykedést s igaztalan eljárást!

A „Közérdek“ tehát csak azon polgártársaknak a támogatására számít, kik az igazságnak és a valódi szabadelvűségnek, a műveltségnek és a valódi testvériségnek a barátjai és hívei. Ezek támogatását és pártfogását kérjük ez alkalommal is midőn új előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre --- --- --- 8 kor.,
 fél évre --- --- --- 4 kor.,
 három hónapra --- --- --- 2 kor.

mely összeg a lap kiadóhivatalába, Fuchs Antal és József könyvnyomdájába Ujpest, István-utca 9. szám küldendő.

Hazafias tisztelettel:

a „Közérdek“ szerk.- és kiadóhivatala.

Összeférhetetlenség.

Ujpest, február hó 4-én

Az ujpesti „Ellenzéki Ujság“ szerkesztője Fehér Márton dr. összeférhetetlenségi esetet jelentett be Wolfner Tivadar, kerületünk országgyűlési képviselője ellen, azon az alapon, hogy Wolfner Tivadar állítólag részes a hadi szállítással megbízott Wolfner Gyula és Társa cég jövedelmében.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága f. é. január hó 30-án tartott ülésén tárgyalta ezt az ügyet.

Wolfner Tivadar, a ki megjelent a bizottság ülésén, hiteles adatokat mutatott be, a melyek szerint a cégből még az 1896-iki választás után kilépett; két közjegyzői irattal igazolta, hogy a cég hasznáiban sem közvetlenül, sem közvetve része nincs. Tettek ellene már 1897-ben is följelentést, de az összeférhetlenségi bizottság kimondta a vizsgálat után, hogy összeférhetlenség esete fenn nem forog. Bartha Miklós 1897-ben gyanúsító cikket írt ellene, de a mikor meggyőződött a gyanu alaptalanságáról, nyilvánosan kért bocsánatot. Egyébként bemutatja a bizottságnak, a följelentőnek hozzá intézett levelét, a melyben 500 forintot kért tőle, a kormányparti képviselőtől, kér irányítást.

Az összeférhetlenségi eset bejelentője, Fehér Márton újabb levelet is írt Wolfner képviselőnek, melyben első levelének visszaadását, vagy kérelme elintézését sürgeti. Ezt a levelet Wolfner

szintén átadja a bizottság elnökének s kijelenti, miszerint ezek után azt hiszi, a följelentésnek ez a zsarolás lehetett a célja. Végül Wolfner fölajánlotta az esküt is előadása igazolására.

A tanúk kihallgatása után a bizottság hosszabb ideig tanácskozott, majd behívatta Wolfner Tivadar képviselőt, a ki a bizottság előtt letette az esküt arra, hogy Wolfner Gyula és társa cég jövedelmében, hasznában semmi része sincs. Az elnök ezzel a vizsgálatot befejezetnek mondotta ki és kijelentette, hogy az iratokat az összeférhetlenségi zsűri előterjesztése végett elküldi a képviselőház elnökének.

A bemutatott levelekre vonatkozólag Fehér Márton dr. a „Magyarország“-ban és az „Ellenzéki Ujság“-ban a következőleg nyilatkozott:

„Annak előrebocsátása után, hogy tudtam azt, hogy előbb-utóbb hamis tanúkkal, vagy hamis írásokkal lehetetlenné próbál majd tenni a Wolfner-párt, (miután igérettel, pénzzel, hivattal nem tudott lekenyerezni) szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a Wolfner Tivadar ur által becsatolt két levél nem tőlem ered, hanem rendkívül ügyes hamisítványa valamely Wolfner párti gazembernek.

Ennélfogva a magam reputációja érdekében Wolfner Tivadar urat a zsűri ítélete után haladéktalanul följelentem, hogy bírósági irásszakértővel bebizonyíthassam, hogy Wolfner Tivadar ur az összeférhetlenségi bizottság előtt nem restelt maga mellett hamis bizonyítványokkal hangulatot csinálni és bosszúból — mert az iparkamarai tagságból kiugrasztottuk — hamis levelekkel előállni. Dr. Fehér Márton.”

E tények után Fehér Márton-nak okvetlenül be kell a napuál is fényesebben

TÁRCZA.

Néhány szó a szépségről.

— Irta és felolvasta a Szent Erzsébet Nőegyesület f. é. január 30-iki estélyén Maderspachné Fudgyas Etelka. —

Miután komoly, tudós szakférjak, könyvtárakra terjedő tanulmányokat írtak már a szépségről: ennél fogva igen természetesen, nem lehet szándékom, hogy arról, illetéktelenül hosszasan értekezsem. Csupán néhány oly gondolatot óhajtok róla közölni, a melyek tán nem lesznek érdektelenek.

Mi is tulajdonképen a szépség? Azt mondjuk: fogalom, mely alatt a teremtményeknek s alkotásoknak ama tulajdonságait értjük, a melyek érzelmeinkre kellemesen, illetve megragadólag hatnak s ezzel egyidejűleg szellemünket esodálatra keltik.

Amennyiben pedig a szépség hatni képes: bizvást nevezhetjük — erőnek.

Sőt, ha komolyabban vizsgáljuk, hogy érzelmeinkre s szellemünkre gyakorolt eme közvetlen hatása, viszont minő tette serkentő indulatokat sőt szenvedélyeket ébreszt, akkor azt mondhatjuk, hogy a szépség ugyszólván a világot mozgató legnagyobb erő és hatalom.

Azt állítják ugyan, hogy a szeretet s szerelem intézi a világ sorsát. Igen! — De talán csak másodsorban: mint eredmény.

Mert hisz a szeretetet s szerelmet is, nagy általánosságban a teremtmények s alkotás-

soknak szépségei hozzák életre s így magától értetlik, hogy első sorban, ez érzemények kuforrása, t. i. a szépség kell, hogy igazgassa a világot.

Beszéljünk először is a természet szépségeiről, mint ható erőkről.

Tapasztaljuk ugy-e bár, hogy a legtöbb gyermek alighogy megfigyelő képessége kibontotta szárnyait: kedvtelve nézi a zöldpázsitos rétet, az égbe nyúló bérézeket, a csillogó esermelyt: avagy a hófödte tájat, a zsmárás fákat. S áhítatos örömmel esodálja a ragyogó csillagokat, az ékes szivárványt, s ennek folytán többnyire epedve vágyik arra, hogy minden idejét a gyönyört osztó szabadban tölthesse.

A midőn pedig a gyermekek, az ifjuság határához érnek, nem ébred-e fel nagy részükben bensőbb ragaszkodás a természet szépségei iránt? — S vajjon a hozzátartozók vonzó körén kívül nem-e nagyrészt a szülőföldükön felfedezett szépségek ereje az, mely őket ama helyhez vonzza, hol bölcsőjük ringott? s nem-e e vonzalom képezi az érzemények legmagasztosabbikát, a honszerelmet, melynek lángjában a szülő gyermekét, a szerető kedvesét áldozza a háza eltárára.

S vajjon ama érzékenyebb szívű, s élesebb elméjű ifjainkat, kikben meg van az isteni szikra, nem-e legtöbnyire, s első sorban a rájuk ható természet szépsége, s az ebből fakadó áhítat ihleti meg annyira, hogy képzelmeik a magasba roppen, s előtör belőlük a festő, költő s zeneköltő. S mig előbbi, vászonra festve örökíti meg a reá ható szépséget, s gyönyört szerez vele önmagának s

másoknak, mint tudjuk sok esetben évszázadok múltán is: addig a költő s zeneköltő regét regébe s dalt dalba fűzve szerez önmagának, valamint másoknak élvezet, s alkotásaik ugyancsak hatással bírnak időtlen időkon túl, midőn ők maguk már régen porlanak.

Tehát ime a természet szépségének ható ereje által, az emberi erő újabb szépeket terem, a melyek ismét, más és más szépségeknek képezik kuforrását.

Egy szép festmény p. o. eltekintve attól, hogy miként a többi művészi alkotások szintén ösztönt kelt: hasonló szépet, vagy még szebbet létrehozni, nem egy esetben serkenti az író, vagy zeneköltőt arra, hogy valamely rajta megörökített szép jelenetet dalba foglaljon, illetve, regényt szőjjön belőle, avagy megzenésítse.

Sokkal nagyobb ható ereje van azonban a szép zenének illetve éneknek.

Igaz, hogy ezek legyenek bár minden tekintetben, a legigénytelenebbek: egyáltalában hatnak reánk. Tagadhatatlan azonban, hogy a valóban szép zene s dal sokkal mélyebb benyomást tesz az emberre.

Igy például, ha a templomban összegyűlt híveknek egyszerű szent éneke is már erősebb hullámszóba hozza lelkünket: mennyivel inkább felszínre emeli szívünk minden érzelmét a művészi esen előadott szép templomi ének, a midőn azt az orgona hatalmas, fenséges hangjai kísérik. — Tagadhatjuk-e, hogy ennek eredményeként hamarabb fakadunk könyre, szívünk szorosabban fűződik szereteteinkhez, buzgóbban esedezünk bűnbocsánatért s fogadunk job-

bizonyítania, hogy Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő *ő*t csakugyan le akarta ígérni, pénzzel, hivattal kenyerézni, hogy az a két levél csakugyan hamisítvány, és hogy azokat a leveleket valamely Wolfner-párti *gazember* hamisította, különben — élő halottá lesz.

Ehez a kérdéshez tehát mindaddig, a míg a bizonyítás sikerül avagy nem sikerül, nincs jogunk hozzá szólani. Jogunk van azonban magával az összeférhetetlenségi ügygyel a legszorosabb kapcsolatban álló újpesti Függetlenségi párttal foglalkozni. Jogunk van pedig azért, mert az „Ellenzéki Ujság” az újpesti Függetlenségi párt lapja s mert Dr. Fehér Márton Wolfner Tivadar ellen az összeférhetlenségi esetet az újpesti Függetlenségi párt határozata folytán jelentette be.

Az újpesti Függetlenségi pártnak nagy szerencsétlensége az, hogy valahányszor egy viszonyainkat, körülményeinket, életünket, vezetőinket nem ismerő idegen s elégedetlen ember beteszi a lábát községünkbe s elkezd először a koresmákban, azután a körökben, a népgyűléseken s a lapokban lármázni, piszkolódni, gyanúsítani: rögtön nemcsak hozzá szegődik, hanem vezérül is fogadja s árkon bokron keresztül követi mindaddig, amíg az illető le nem tűnik a láthatárról, amíg el nem tűnik Újpestről.

Igy járt Uhlikkal, így járt Mészárosossal.

Eszünk ágában sincs azt mondani, hogy így fog járni Dr. Fehér Mártonnal is, ellenkezőleg, a helyi sajtó tekintélyének érdekében is őszintén kívánjuk neki, hogy azt a csorbát, amelyet reputációja az összeférhetlenségi ügyből kifolyólag szenvedett, kiköszörültesse, de tagadhatatlan tény az, hogy az „Ellenzéki Ujság” személyeskedő, mindent, és mindenkit letipró, még a magánügyek szentélyébe is vadul belemarkoló s minden áron ellenzékiesskedő harcmodora, semmi dicsőséget, se nmi erkölcsi hasz-

not sem hozott az újpesti Függetlenségi pártnak.

A Függetlenségi párt belelovaltatta magát egy észnélküli petícióba s a párt tagjai busásan megfizették ennek a petíciónak az árát, sőt még ezután is fizetni fognak, mert hát a saját ügyvédjük dr. Vig Viktor még csak most pörli őket.

A Függetlenségi párt az „Ellenzéki Ujság”-nak lármájától elkábítva, megfélekedezett arról, hogy a Wolfner Tivadar összeférhetlenségi esetének a bejelentésével már 1897-ben kudarcot vallott s újra beleugrott, s határozatilag kimondta, hogy ez az összeférhetlenség újra bejelentendő. Hogy mi erkölcsi haszna avagy kára lesz ebből, azt majd a jövő fogja megmutatni.

A Függetlenségi párt az „Ellenzéki Ujság” személyeskedő, vadul támadó hangjától feltűzelve, megfélekedezett arról, hogy *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselőségének rövid ideje alatt több jót tett Újpestnek, többet lendített haladásán, fej ödésén, mint az előbbi képviselők együttesen harmincz év alatt. Megfélekedezett arról, hogy neki, *Wolfner Tivadar*-nak köszönheti Újpest lakossága, hogy a községi pó adó 60%-ra nem emelkedett, mert csak az ő erélyes, szívós közbenjárása eszközölte ki a pénzügyi kormánytól a fogyasztási adó bérletet s a bérösszegnek a leszállítását stb. És mindemőlt megfélekedve nemcsak megengedte, hogy *Wolfner Tivadar* hétről-hétre támadja, kissebbítse az „Ellenzéki Ujság”, hanem még maga is, mint párt helyeselte e durva támadásokat s kellemetlenségeket igyekezett neki, mint országgyűlési képviselőnek okozni.

A függetlenségi párt, az „Ellenzéki Ujság” befolyása alatt, megfélekedezett arról, hogy tagjainak legnagyobb része iparosokból áll, s hogy ezek az iparosok a befolyásos és tekintélyes férfiak támogatására szorúlnak és megengedte azt, hogy a párt lapjában ezeket a befolyásos, tekintélyes férfiakat gyanúsítsák, piszkolják.

bulást, s midőn kijövünk a szentegyházból a még mindig fulánkban esengő, magasztos szép zene hamarabb ösztönöz az alamizsnát kérő koldusokkal szemben az adakozásra.

A szép zene különben egyáltalán nagyban felidéri az adakozási hajlamot, a mit különösen nálunk tapasztalhatunk, a hol a gyönyörű magyar nóták hatása alatt, melyek az ugynevezett sirva-vigadásokat eredményezik, csakugy repülnek a bankók, a mi nem kevésbé okozója a magyarság anyagi romlásának.

Am viszont, vívtak volna-e fiaink anynyi lelkesedéssel, oly sok dicső ütközetet, ha zugva-zajongó, szívet emelő, vért forraló harszó dalok, s különösen a két utolsó százdában — a Rákóczy-induló — nem lettek volna? a mely utóbbi harszódal még a félholt katonát is talpra állítja s diadalra tüzei. — Mert alig hihető, hogy Tarara-Bumstie-féle indulókkal daliáink ugyanoly hévvel indultak volna ütközetbe.

Hogy még valamit mondjunk a szép ének, illetve zene hatásáról, meg kell említenünk, hogy hány ifju szív nyílik szerelemre egy kevésbé szép külsejű, vagy lelkületű lény iránt is, ha azt szépen zenélni avagy dalolni hallja. S egyáltalán azt tartják, hogy valamint a szép természet, ugy leginkább a szép zene az, mely sorszor hozzájárul az ifju szívek szerelmének felköltéséhez.

Ime ezek nagyjában a szép zene hatásának eredményei.

S már most részletezzük némileg a szép költői s egyáltalán írói művek hatásait.

Ne menjünk tovább, maradjunk a mi íróink mellett s említsük először is Vörösmarthy-t, Petőfit, Kossuthot. Vajjon lángelméjük gyönyörű termékei, s részben azok-

nak lelkesítő, szívhezható szép szavakban való elmondása által nem ráztak-e fel egy alvó nemzetet? — Nem változtatták-e azt meg mintegy varázsvesszővel egy csapásra? S egyáltalán, nem láttuk s látjuk-e lángeszűk remekeinek ezer és ezer szép hatását szerte e hazában?

Ha pedig például Arany, Eötvös, Jókai szép alkotásainak hatásait vizsgáljuk, azt látjuk, hogy azok is nagy mérvben nyilvánultak. Csak hogy ők nem nyújtanak oly nagy lelkesedést, mely *alkalomadtán* rögtöni eszelekedetre ragadhat, hanem az ő műveik szépsége inkább arra indítja a lelket, hogy magába szálljon, önhibáit vizsgálja s ez által megtisztuljon, illetve művelődjék. Minél fogva az ő szép műveiknek kiválóan nagy részök van a nemzet műveltségének fejlesztésében.

Ezek után beszéljünk végre az emberi külső és lélek szépségéről.

Azt hisszük ez az, a melynek legdöntőbb hatása van az alkotások s tettek létrehozásában. Mert ha ihletet kelt a művészen és íróban a szép természet, valamint művész illetve író társaiknak szép alkotásai, mennyivel inkább megihlelheti őket például a szép nő, különösen ha az szerelmet is ébresztett bennök. Hiszen tudjuk, hogy a világ művészeinek és íróinak legszebb alkotásai, kevés kivétellel, egy-egy szép nő, illetve szép női lélek befolyása alatt születtek. S a világ történetében nincs-e számos példa arra, hogy maguk az uralkodók s államférfiak valamely nő testi vagy lelki szépségének hatása alatt intézik tetteiket, s ez a hatás vagyis a női szépség ereje szabja meg akárhányszor egy-egy állam sorsát.

Példát akarnak?

Nos hát például, az ipartestület kiállítását akar rendezni. A kiállítást rendező bizottság elnökéül megválasztották *Mády Lajos* esperest, községi képviselőt és megyebizottsági tagot azért, hogy a községnél, a megyénél, a kormányánál anyagi támogatást szerezzen a kiállításához.

És az „Ellenzéki Ujság”, mely az újpesti Függetlenségi pártnak a lapja, mely pártnak tagjai az ipartestületnek is legnagyobb részt tagjai: hétről-hétre a legadázabb *személyes* harcot folytatja a község előljárosa, a vármegye alispánja, a járás főszolgabírója s még *Mády Lajos* ellen is.

Vajjon milyen erkölcsi vagy jogi alapon kívánhatják s milyen arccal kérhetik a felsorolt tényezők támogatását és közbenjárását?

Hát józan eljárás ez? Czólhoz vezető politika ez?

Nem!

Az újpesti Függetlenségi pártnak az eljárása, a politikája összeférhetetlen a józan ésszel, a józan politikával.

Ez a valódi összeférhetetlenség!

Am legyen a párt az országos politikai kérdésekben függetlenségi, de Újpest ügyeiben csak a helyi érdekeket tartsa szem előtt s ne azonosítsa a községi politikát az országos politikával.

Am legyen a függetlenségi pártnak ellenőrző, a helyes eszmék megvalósítását e község érdekében sürgető pártlapja, de ne a lap fiatal, szenvedélyes, határokat nem ismerő, személyeskedő modora, hangja és taktikája vezesse a pártot, hanem a párt irányítsa a lapját.

Ezeket ajánljuk az összeférhetlenségi ügyből kifolyólag az újpesti Függetlenségi párt figyelmébe.

Brankovics György.

H I R E K.

— *Andrejka-pályadíjnyertes.* Kassán a közel mult napokban döntött az a szoborbizottság, amely hivatva volt a gróf Andráshy Dénesné szobrára pályázó művek fölött itélni. A zsűri ez alkalommal *Andrejka*

És pedig ha a külsőleg szép nőben, esetleg alacsony tettekre hajló lélek lakik, az ily nő sok esetben csakhamar felébreszti a nemesebb hajlamu férfiben is a legkárossabb indulatokat, melyekkel azután e férfi csak nyomort és kétségbeesést zudít a reá bízott nemzetre.

Míg ha egy, a köznek élő államférfiut, oly nő tesz rabbá, kinek lelke szép és tiszta mint a napsugár, e férfi, ha vannak is rossz hajlamai, ama szép női lélek hatása alatt tartózkodni fog azok követésétől, ha pedig magasztosabb eszmék ihletik: kétszeres erővel fog azok megvalósítására törekedni miáltal a nagy és szép dolgoknak egész sorozatát fogja alkotni s fényt hírnevet áraszt nemzetére.

A mi történetünkben egy szép külsejű, de rossz lelkű nőnek iszonyu erejét Caraffa borzasztó működése tette emlékezetessé, mert e férfi részben amaz őrdögi nőnek vérengző ösztönét elégitette ki, midőn annyi ártatlant kivégeztetett. Hisz fel van jegyezve, hogy e nő nevető örömmel nézte az ablakból a kivégezéseket s tapsolt, midőn egy-egy áldozat kiszenvedett.

Míg Széchenyi nagy alkotásai, melyek az ország felvirágzásának legjelentékenyebb alapköveit képezik, viszont nem kis részben egy szép nő szép lelkének hatása alatt jöttek létre. Mert hisz tudjuk, hogy a bájos Szeilern Crescenz minő befolyással volt Széchenyi eszelekedeteire.

Ime nagyjában vázolván a szépnek hatása, s ez alapon nem mondhatjuk-e, hogy a szépség ugyszólván a világot mozgató legnagyobb erő és hatalom.

Lajos szobrászművésznünknek a 3-ik díjat ítélte oda, ami nagy díszeséretre válik a tulszerény szobrászknak.

— **A múlt hét mulatságai.** Január hó 30-án az „Ujpesti Önkéntes Tűzoltó Testület” táncvizsgálma zajlott le. A „zajlást”-t azért alkalmaztuk itt, mert tűzoltóink, kik között több volt a nem önkéntes mint az önkéntes, akárcsak a es. és k. armádiában, oly kedélyesen mulattak, oly zajosan ujráták a esárdást s a keringőt, hogy nincs az a gyár, a melynek tüzetjelző dudálása kicsalta volna őket a Colosseumból. A rendezők meglehetősen elégedve az elért eredménnyel. — Ugyancsak január 30-án tartotta meg az ujpesti „Hajó és Építő munkások” egylete az ő táncmulatságát. Az egylet tagjai csaknem teljes számban részt vettek családjaikkal s a Nemzeti kávéház nagy termében még hajnal után is vidám hangulat uralkodott. — Az „Ujpesti Katolikus Kör” zártkörű táncvizgalmának a sikerét legjobban bizonyítja az, hogy még reggeli hat órákor is tüzzel táncoltak a párok a kör helyiségében, a mely ismét szüknek bizonyult a táncvizgalmában résztvevők befogadására.

— **Változás a magántisztviselők tisztikarában.** A magántisztviselők országos szövetségének ujpesti bizottsága az elmúlt hét keddjén rendkívüli közgyűlést tartott, hogy a lemondás folytán megüresedett titkári állást betöltse. Az új titkár, közfelkiáltás formájában történt választás után, *Sonkoviés János*, az Egyesült vil. részv.-társaság tisztviselője lett. Benne a magántisztviselők ujpesti bizottsága nagy tehetségű, közkedveltségnek örvendő, agilis tisztviselőt nyert, ki új tisztségében, — mint azt rögtönzött programjában kifejtette, — erős ambícióval indul a tisztviselők ma még gyöngé plántájának erős fává való kifejlesztéséhez. A közgyűlés néhány szakkérdés megvitatása után befejezést nyert. Részünkről örömmel látjuk a tisztviselők szervezetését közös érdekeik kivívására, s hisszük, hogy — lévén a tisztviselő-osztály a művelt középosztálynak egyik legszámottevőbb része, — a tisztviselők tömörülése alapját képezheti az egységes társadalmi élet megteremtésének. Ez persze a jövő muzsikája, melynek jogosultságát azonban megállapíthatjuk a jelenlegi vezetőség névsorából. Az ujpesti bizottság vezetőségének tagjai ugyanis: *Benkoviés Imre* elnök, *Gerzely Antal*, *Keleti Péter* alelnökök, *Sonkoviés János* titkár és *Lugos Hugó* pénztárnok.

— **Jótekonny mulatók.** Silberstein Regina k. a. a szegény gyermekeket segélyező bizottsághoz 28 koronát juttatott a bizottság jótekonnyezéljainak előmozdítására. Az összeg a f. hó 2-án Löwy Ernő urnál tartott estélyen gyűlt össze. E nemes eszelekedetet csak díszérhetjük és követendő példaként állítjuk oda minden érző ember elé, hogy örömei és mulatságai közben arra gondoljon, hogy igen sok ember szenved és nélkülöz.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru *Schwartz Géza* ujpesti illetőségű budapesti lakos *Sikora*-ra, — kiskoru *Montág Sándor* zentai illetőségű ujpesti lakos *Molnár*-ra magyarosította belügyminiszteri engedéllyel a családi nevét.

— **Athelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Somlyay Emilia* áll. elemi iskolai tanítónőt a szatmári áll. elemi iskolához helyezte át.

— **Az ujpesti kath. legényegylet Illek** Vince apátplébános elnöklése mellett tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen a jelentések tudomásul vétele s a felmentvény megadása után a választás a következőleg ejtetett meg. Megválasztottak: *Wüsztner Henrik* másodelnöknek, *Vajer József* hit-tanár, alelnöknek, *Schmiedt Adolf* titkárnak, *Pendl György* pénztárnoknak, *Weisz József* háznagynak, *Heinezingler István* jegyzőnek, *Kücsera Lajos* és *Pendl Károly* dékánoknak lett megválasztva.

— **Egy kérdés.** Az *ujpesti Fröbel nőegylet* a múlt évben közgyűlési határozattal felszólított s alapítókéjének 12,000 koronájának a kamatait helybeli szülők iskolás gyermekei számára ösztöndíjjul szánta. Az ösztöndíjak kiosztására a közgyűlés egy tagu bizottságot választott meg, mely az alapítványt is kezeli. A helybeli szülők azon kérdést intézték hozzánk, hogy kikből áll az a bizottság mely a 12,000 koronát kezeli, s kihez forduljanak az ösztöndíj elnyerése iránt? Mi-

után mi e kérdésekre nem tudunk felvilágosítást adni: közzé tesszük a kérdéseket azon reményben, hogy a bizottság valamelyik tagja szíves lesz e tekintetben lapunkat s lapunk után a helybeli szülőket utba igazítani.

— **Thea-estély.** A f. é. január hó 30-ki thea-estély, azon kedélyes és családias jellegű estélyek számát, melyeket a Szent-Erzsébet nőegyesület rendez a Katolikus Körh elyiségeiben, ismét megnövelte egygyel. A hangverseny fénypontját *Maderspachné Fadjyas Etelka* urnő felolvasása képezte „A szépség”-ről, melyet lapunk mai számában közlünk. Utána *Andrejka Margit* urleányt emeljük ki, aki két költeményt szavalt el igen szépen, helyes felfogással és hangszólással. Különösen „A falusi leány Pesten” című költeménnyel, melyet falusi leánynak öltözve, palóczos kiejtéssel szavalt el, aratott nagy tetszést. Kiemelendő még *Medek Rezső* ur „Piston szülő”-ja és *Andrejka Lajos* éneke, kik közül az elsőt *Fusz Ferencz* ur, a másodikat *Dr. Miklós Ödön* kísérte zongorán. Hogy a közreműködők közül az elismerő tapsokból mindenkinek bőven kijutott, az önmagától értetődik. A theát ez alkalommal a következő urhölgyek szolgálták föl: *Andrejka Margit*, *Antony nővérek*, *Arenstorff nővérek*, *Antal Juliska*, *Bachmann Jetti*, *Deltl Erna*, *Dezső Margit*, *Elefánt Olga*, *Gulaesy Ilona*, *Holzschuster Margit*, *Juhász nővérek*, *Kezkes nővérek*, *Kolossváry Rózsai*, *Leitner Mariska*, *Prácsér Erzsé*. Küldeményekhez a következő hölgyek járultak hozzá: *Andrejka Józsefné*, *Dezső Lajosné*, *Fries Jánosné*, *Gallauner Emilia*, *Grenzó Sándorné*, *Gulaesy Gyuláné*, *Juhász Ida*, *dr. Kovács Nagy Lajosné*, *Prácsér Erzsé*, *dr. Troján Alajosné*, *Kirilly Kálmánné*, *dr. Cserba Eleménné*, *Mády Lajosné*, *Erker Andrásné*. Theázás után a fiatalság tánczra perdült s a esárdást kivilágos kiviradtig ropogtatta.

— **A „Józan Emberek Pihenőjében”** f. hó 17—23-ig 240 melegedő és 27 hálóvendég volt, továbbá 201 adag tea és kenyér szolgáltatott ki. Adományoztak: *Ujpesti Takarékpénztár*, *Ujpesti ált. öns. egylet* m. sz., *Grünfeld Armin* 10—10 koronát, *Hevesi Vilmos* 2 K, *Wolfner Gyula* és *Tsa* 20 K, *Erben Samu* 10 K. Hálás köszönet az adományozóknak.

— **Tudomásul vételül.** Lapunk felelős szerkesztője ezenel tudomására adja mindazoknak, kiket az ügy érdekel, hogy az általa szerkesztett 1904-ik évre szóló *Képes Családi Naptárban* közzétett „Rákóczi” című költeménynek *Csalár Gyula* a szerzője s hogy a költemény alól a név technikai hiba következtében maradt el.

— **Az „Ujpesti Katolikus Kör”** f. évi február hó 7-én délután 4 órákor tartja rendes közgyűlését. Napirend: 1. Elnöki, illetve igazgatósági jelentés. 2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Az 1904. évi költségvetés megállapítása. 4. Az elnök, alelnök, titkár, ügyész, pénztáros, ellenőr, háznagy és könyvtáros, nemkülönb 24 választmányi és 6 póttag választása és 3 tagból álló számvizsgáló-bizottság kiküldése. 5. Netáni indítványok. Indítványok a közgyűlés előtt 3 nappal az elnök-nél jelentendők be.

— **Kamarahangverseny.** Az Ujpesti Zeneművelő Egyesület f. é. február hó 10-én a községi ház dísztermében kamarahangversenyt rendez, a melynek kiváló érdekességet kölcsönöz az, hogy ez alkalommal csak magyar zeneszerzők, nevezetesen *Beliczay, Volkmann* s *Dohnányi* művei fognak *Seymann E.*, *Soláres O.*, *dr. Lázár O.*, *dr. Troján A.* és *dr. Olgyay K.* urak által előadatni. A vonósnégyesek és a zongora ötös között *Oltean K.* urhölgy fog énekelni, a kit *Erkel Gy.* kísér zongorán. A hangverseny este fél nyolcz órákor kezdődik. Belépti díj 1 korona. Jegyek a *Benkoviés-féle* dohánytözsdeben s este a pénztárnál kaphatók.

— **Jetmez-estély.** A „*Dambius Daloskör*” f. é. február hó 20-án az ujpesti Közművelődési kör összes termeiben jelmez-estélyt rendez. Az estélyen a *Daloskör* Sztojanovics zenetanár karnagy vezetése alatt több magyar dalt fog előadni. Belépti díj személyegy előre váltva 1 K 60 f., a pénztárnál 2 K. Családjegy 3 K, illetve 4 K. A zenét a 68. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órákor.

— **A szervezetek közgyűlése.** Az *ujpesti önszegélyző egylet* mint szervezetet (Ar-

pád-ut 3. sz. a.) f. é. február hó 6-án d. u. 3 órákor. — *Az ujpesti általános önszegélyző egylet* (Árpád-ut 17. sz. a.) f. é. február hó 20-án d. u. 3 órákor. — *Az ujpesti Polgári hitelszövetkezet* (Árpád-ut 66. sz. a.) f. é. február hó 14-én d. e. 10 órákor. — *Az ujpesti keresk. és szatósok áruteremelési szövetkezte* f. é. február hó 14-én d. u. 3 órákor (Árpád-u. és Temető-uteza sarok) tartja rendes évi közgyűlését.

— **Az ujpesti ipartestületi hitelszövetkezet**, f. é. január hó 31-én tartotta *Höberth Béla* elnökle mellett III-ik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés a jelentések, zárszámadások s mérleg felolvasása után, a tiszta jövedelemre vonatkozólag elfogadta az igazgatóság javaslatait s a felmentvényt egyhangulag megadta. Az alapszabályok 6. §-át oda módosította, hogy jövőben a szövetkezetnek tagja lehet minden teljes koru iparos, ki vagyona fölött önállóan rendelkezik. Elfogadta továbbá a 47. §-nak oda módosítását is, hogy az alapszabályok módosításához jövőben a tagok kétötöd részének a jelenléte és a jelenlevők kétharmad részének a szavazata elégséges. — A kilépett igazgatósági tagok helyett újra megválasztott *Csepreghy Pál* és *Baráth Lajos*. A szembaja miatt lemondott *Farmathy* helyett pedig *Piszter V.* választott meg. Felügyelőbizottsági tagok lettek: *Csehly Gyula*, *Krisztics Ede* és *Petőcz Ede*. Választottak ezenkívül még 30 bíráló bizottsági tagot. Az ipartest. szövetkezetnek ez idő szerint 316 tagja van 573 üzletrésszel. Az üzletrésszekre 28,386 K. 50 f. fizettetett be s betétként 16,214 K 22 fillér kezeltetett. A tagok 77,831 K 75 f. kölesönt kaptak, (amihez a központi hitelszövetkezet 22,406 koronával járult). Vagyon: 109,058 K 66 f. Terhe: 107,126 K 01 f. Követelése: 3897 K 41 f. Tartozása: 1964 K 76 f. Tiszta nyeresége: 1932 K 65 f., melyből az üzletrésszek az alapszabályokban megállapított levonások után 5%-os osztalékot kapnak. Miután *Höberth Béla* egy hosszabb beszédben kiemelte a szövetkezet előnyeit s rámutatott arra, hogy a múlt évben a szövetkezet 4 építkezési vállalatot teljes megelégedésre finanszírozott, az árucsarnokot már tető alá hozta, a famegmunkáló műhely számára telket szerzett, hogy a raktár-szövetkezetnek tagja lehet a hitelszövetkezet minden tagja a nélkül, hogy ez az illetőkre nézve külső megterheléssel járna: a közgyűlés úgy *Höberth Béla* elnöknek, mint az igazgatóság s a felügyelő-bizottság tagjainak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s a közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

Szerkesztői üzenetek.

Quidiot. Ujpest. Köszönjük a közleményt, de az ujpesti elemi tanítók fegyelmi ügyével magunk fogunk foglalkozni tárgyilagosan részrehajlatlanul, egyedül csak a tantestület erkölcsi s a népoktatás magasztos érdekeit tartva szem előtt.

R. Gy. tanár urnak „A visszaemlékezés” jönni fog. T. kiadatlan költeményeit nagy köszönettel vesszük, kérjük mielőbb rendelkezésünkre bocsátani. Ud.

Ujpesti általános önszegélyző egylet mint szövetkezet.

Meghívó.

Az „Ujpesti általános önszegélyző egylet mint szövetkezet” 1904. évi február hó 20-án délután 3 órákor az egyesület helyiségében (Árpád-ut 17. sz.) tartja

XIII. rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletév eredményéről, a mérleg előterjesztése, a nyereség megállapítása és a felmentvény megadása.

2. 3. rendes, 2. pótfelügyelő-bizottsági tagnak, 8. választmányi tagnak, továbbá 5. felszámoló-bizottsági tagnak a megválasztása.

3. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása egy évre.

4. Indítványok.

Az igazgatóság.

Tagok és üzletrészeik:

1903. január 1-én	1410 tag	5774 üzletrész
" évben belépett	381 "	1545 "
	1791 "	7319 "
1903. évben vissza-		
fizetett	436 tag	1886 üzletrész
1903. évben felmon-		
dott	00 "	00 "
1903. decz. 31-én	1355 "	5433 "

Mérleg-számla.

Vagyon. Pénztári készlet K 4364.19. Kötelezők K 915509.—. Hátralékos kamatok és illetékek K 9587.30. M. kir. postatakarék-pénztár K 1654.87. 8. évtársulat hátralékosai K 424.—. 9. évtársulat hátralékosai K 623.—. 10. évtársulat hátralékosai K 12890.—. Ingatlanok K 20275.44. Pesti magyar keresk. jelzálog kölesőne K 2560.92. Jelzálogilag biztosított vételárhátralék K 11130.—. Adósok K 4000.—. Összesen K 977896.88.

Teher. 8. évtársulat felszámolás alatt K 2118.—. 9. évtársulat felszámolás alatt K 1554.—. 10. évtársulat beiratási díja K 1021.90. 10. évtársulat vagyona K 16303.36. 10. évtársulat befizetései K 254176.—. 11. évtársulat beiratási díja K 1094.60. 11. évtársulat vagyona K 7186.85. 11. évtársulat befizetései K 2013.70. 12. évtársulat beiratási díja K 822.90. 12. évtársulat vagyona K 1630.52. 12. évtársulat befizetései K 114369.—. 13. évtársulat beiratási díja K 789.60. 13. évtársulat befizetései K 75044.—. 14. évtársulat beiratási díjai K 441.—. 14. évtársulat befizetései K 39.—. Függetlenek K 653.09. Egyleti tagokért elvállalt váltói kötelezettségek K 280700.—. Hitelezők K 500.—. Nyereség-áthozat 1902. évről K 261.30. Nyereség 1903. évben K 17821.76. Összesen K 977896.88.

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség. Kötelezőknél leírás korona 4767.50. Napibiztosí díjak K 1224.—. Üzleti költségek K 10575.69. Nyereség-áthozat 1902. évről K 261.30. Nyereség 1903. évben K 17821.76. Összesen K 34650.25.

Nyereség. Kamatok K 26842.04. Késedelmi illetékek K 5407.81. Előjegyzési díjak K 1375.—. Házbérek K 537.40. Nyom-

tatványok K 226.70. Nyereség-áthozat a múlt évről K 261.30. Összesen K 34650.25. Ujpesten, 1903. december hó 31-én.

Lugos Hugó s. k. pénztárnok, *Benkóvits Imre* s. k. főkönyvelő, *Kada Arnold* s. k. könyvelő.

Az igazgatóság:

Diamantstein Lajos s. k. elnök, *Fischer Antal* s. k. alelnök, *Weisz József* s. k. igazgató, *Szél Manó* s. k. igazgató.

Ezen mérleget, veszteség- és nyereség-számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva rendben találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Ladányi Zsigmond s. k., *Sonnenfeld Miksa* s. k., *Deutsch Zsigmond* s. k.

A felszámoló 1900. évi X. évtársulat vagyon-mérlege.

Tartozik. Az évtársulat beiratási díja K 1021.90. Az évtársulat befizetése korona 241286.—. Az évtársulat hátraléka korona 12890.—. Az évtársulat vagyona K 16303.36. Az évtársulat nyeresége 1903-ban K 6347.29. Összesen K 277848.55.

Követel. 1054 üzletrész á 229 korona $5\frac{1}{2}\%$ K 241366.—. 168 üzletrész után á 4% 36482.55. Összesen K 277848.55.

Ujpesten, 1903. december hó 31-én.

Benkóvits Imre s. k. főkönyvelő, *Kada Arnold* s. k. könyvelő.

Ezen vagyonmérleget a közgyűlés által kiküldött felszámoló-bizottság megvizsgálta és mindenben megegyezőnek találta.

Heresi Vilmos s. k., *Veszprémi József* s. k., *Pintér Gusztáv* s. k., *Scherzer Károly* s. k.

Koksz-eladás.

Tisztelettel tudatjuk, hogy **1904. február 1-étől** további intézkedésig a **darabos-** valamint **diónagyságu légszeszkoksz** árát 100 kilonként helyt Budapest, Józsefvárosi, Ferencvárosi, újpesti és budai légszeszgyárainkban 3 kor. 28 fról.

3 koronára mérsékeljük.

Budapest, 1904. február hó 1-én.

A budapesti légszeszgyárak helyi igazgatósága.

HÁZI KÚRA

Ha pöstyéni ásvány-iszappal (csúz, köszvény, neuralgiák (ischias), törések, ficamok utókövetkezményei stbnél).

Kiapadhatatlan forrásai következtében Pöstyén-fürdő kezelősége azon helyzetben van, hogy **természetes ásványforrás iszapját** (a kénforrások lerakódása) ház; használatra bárhova szállíthatja.

Ezen gyógyeszközt az orvos urak szívesebben alkalmazzák **minden más gyógyszernél**, mert a szervezetet (gyomrot) meg nem támadja, de a beteg is hálás, hogy saját házi orvosa kezelése alatt megmaradhat és — tél idején — nem kénytelen otthonát elhagyni.

Az iszapgyógykezelés nem gátolja a beteget rendes foglalkozásában; ez borogatás vagy tagfürdő alakjában alkalmaztatik (láb- és kar-bántalmaknál). A tagfürdőkhoz megfelelő anyagból készült edények kölcsönképen is szállíttatnak.

Egy és ugyanazon iszap — hévízzel vegyítve — bármily gyakran használható s így a kúra igen olcsó. Egy 5 klgos láda iszap 8 korona, egy üveg hévíz 40 fillér.

Ezen forrástermékek

UJPESTEN,

Szél Manó

3. gyógyáru üzletében Árpád-ut 60. sz. és a gyógyszerárakban is kaphatók. Pöstyén-fürdő minden évadra (a télire is) be van rendezve.

Árpád-ut 4. sz. házban

üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadóak.

Fuchs Antal és József kö- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és együletbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.